

živio-klici in izrazili željo, da g. poslanec še večkrat pride k Sv. Tomažu.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 11. novembra se je vršil pri nas shod SLS. Navzoči so z veliko pozornostjo sledili petčetrturnemu poročilu g. poslanca Faleta. Shod je vodil načelnik krajevne organizacije SLS g. Jakob Pavlič, kateri je ob splošnem pritrjevanju v imenu zborovalcev odobral delo poslancev SLS in izrekel željo, da Jugoslovanski klub vztraja v težkem boju za avtonomijo in pravice slovenskega ljudstva.

Dol pri Hrastniku. Dne 11. t. m. se je vršil pri nas shod SLS. Ob obilni udeležbi ljudstva je poročal gospod poslanec Kugovnik o delovanju Jugoslovanskega kluba. Končno so se sklenile resolucije, ki izražajo: najodkritosrenejše zaupanje navzočemu poslancu, kakor tudi celemu Jugoslovanskemu klubu s prošnjo, naj gg. poslanci še nadalje vztrajajo v boju za pravice Slovencev, da dosežemo končni cilj avtonomije, dalje protest proti uvedbi kuluka, proti previsokim davkom, posebno še proti previsoki odmerjeni osebni dohodnini ter visoki užitnini; končno resolucije krajevnega značaja. Vse resolucije so hile sprejete z viharim odobravanjem.

Shod SLS pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini. Od Sv. Križa nam poročajo: V nedeljo, dne 18. t. m. se je vršil pri nas shod SLS v Društvenem domu. Občinstva je bilo toliko, da je bila dvorana in galerija nabito polna poslušalcev. Po rani sv. maši je shod otvoril krajevni načelnik Kmečke zveze g. Roškar ter pozdravil v svojem govoru navzoče. Za njim je govoril g. poslanec Vrečko, ki je v enournem govoru orisal politični položaj in razložil delovanje naših poslancev ter navedel njihove dosedanje uspehe. Za g. poslancem je govoril okrajni tajnik SLS g. Deželak. Razjasnil je gospodarski položaj Slovencev, ki plačujemo toliko davkov, katere pa vse požre Beograd, vrne nam pa le drobtinice tega, kar je iz nas izvlekel. Na koncu so zborovalci izrekli g. poslancu in celemu Jugoslovanskemu klubu zaupnico ter enodušno izjavili, da jih bodo podpirali v boju za avtonomijo.

Frankolovo. V nedeljo, dne 11. t. m., je imel poslanec Davorin Krajnc tukaj jako lep shod v novem Društvenem domu. Zbralo se je jako veliko število ljudi. Poslanec je v poldrugournem govoru razložil zunanji in notranji politični položaj, pojasnil, kdo je kriv današnjim slabim razmeram in razkrinkal laži nasprotnikov. Na shodu so se sprejele resolucije: Zaupnica Jugoslovanskemu klubu, proti previsokim davkom in kuluku ter za avtonomijo. Ljudstvo je bilo navdušeno in je izrekel željo, da delajo naši poslanci tudi zanaprej v istem smislu kot dozdaj.

Kozje. V nedeljo, dne 11. t. m. se je vršil v Kozjem shod SLS. Ob obilni udeležbi je poročal o političnem položaju in o delovanju Jugoslovanskega kluba poslanec g. Vrečko. O zunanji politiki in zmotni taktiki Radiča je govoril tajnik I. Deželak. Zborovalci so soglasno odobrili sledeče resolucije: Zaupanje SLS, proti kuluku, zoper ukinitve medicinske in bogoslovne fakultete v Ljubljani.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Te dni bi moralo pričeti redno parlamentarno delo, pa se je zopet odložilo za par dni in se bo najbrž še naprej odlagalo. Vlada očividno nima kaj predložiti parlamentu, ker zakonodajni odbor ni ničesar pripravil. Delal je samo finančni odbor, razdeljen na pododbore, ki je imel ogromno delo s proučevanjem proračunskih predlogov za posamezna ministrstva. Pri teh razpravah se je do golega razkrinkala strankarska in plemenska politika vlade, ki stremi za tem, da Hrvatsko in Slovenijo ter Hrvate in Slovence popolnoma podvrže Srbiji ter izkoristi.

Proračun za leto 1923-24 je zopet samo na papirju, samo številke so v ravnovesju, drugače je pa sploh nemogoče napraviti proračun za bodoče leto, ko ni prav nobenih zaključkov od poprej. Ni trgovca ali podjetnika na svetu, ki bi delal proračune za bodoče leto brez obračunov, bilanc in inventarjev in če si hoče kdo ogledati tak svetovni čudež, naj se pelje samo v Beograd, da ga vidi v osebi fanančnega ministra. Naša vlada nam spominja na tistega avstrijskega graničarskega obersta, ki je dobil povelje, naj položi račun o sprejetih in izdanih 1000 goldinarjev. Oberst je ta obračun takole napravil: 1000 goldinarjev prejel, 1000 goldinarjev porabil. — Podpis. — Naša vlada pa takole obračunava: 6 milijard iz Slovenije prejela, 6 milijard pogoltnila. Vlada. — Da, 6 milijard kron je bilo izprešanih iz Slovenije na direktnih in indirektnih davkih, taksah in colninah. Od tega denarja po skoro nič ne pride nazaj v Slovenijo in pri proračunskih razpravah se je še posebno pokazalo, kako izgleda beograjsko bratstvo.

Vsi proračuni so sestavljeni tako, da odpade na Srbijo pretežni del, na Hrvatsko in Slovenijo pa samo neznatne malenkosti. Ministri so pri razpravah vse storili in pripravili, da se odtegnejo odgovorom na vprašanja in zahteve. Najbolje je še napravil minister za agrarno reformo, ki je enostavno izostal in se prav nič ne briga, da so celo radikalni poslanci v finančnem pododboru imenovali njegovo ministrstvo in delovanje — skandal. Ministrski predsednik Pašič si je določil dva in pol milijona zlatih dinarjev posebnega fonda, glede katerega ni nobenega nadzorstva in da se je ta fond sprejel, je proti vsem pravilom zanj oddal svoj glas tudi predsednik finančnega pododborja, ko je videl, da bi bilo ravno toliko glasov za, kot proti.

Z nepostavnim glasom predsednika je dobil Pašič svojo «civilno listino».

Iz zunanje politike je poročal minister dr. Ninčič sledeče: 1. Kar se tiče razmejitve z Rumunijo, je ru-

munska vlada pristala na našo zahtevo, da se izprazniti Zombolja in drugih krajev, ki jih odstopimo Rumuniji izvrši se le koncem januarja ali najkasneje začetkom februarja. 2. Dogovor glede svobodne cone v Solunu je grška vlada sprejela in jo bo dr. Ninčič še v tem zasedanju predložil narodni skupščini. 3. V Sofiji je bil podpisan dogovor o povrnitvi škode, ki jo je napravilo med vojno bolgarsko vojaštvo potom rekvizicij. Glasom te pogodbe plača Bolgarija 300 milijonov levjev in sicer en del v denarju, drugi del pa v živini. 4. Glede reškega vprašanja in razmejitve z Italijo je dr. Ninčič dejal, da sta ti dve vprašanji na mrtvi točki in da ni nastopila v zadnjem času nobena sprememba. 5. Končno je poročal o sestanku male antante, ki se vrši glasom sklepa sinajske konference 11. in 12. januarja v Beogradu.

To je vse, kar zunanji minister pove, gotovo pa je, da se dogajajo v zunanji politiki še druge stvari. — Italijanski listi pišejo z debelimi črkami, da je italijanska aneksija Reke že gotova stvar. Na nevarno pot se spušča naša vlada po prigovarjanju Rumunije tudi napram Grčiji. Grki hočejo kralja Jurija odstaviti, ker je pa ta zel rumunskega kralja, zato je Rumunija še našo državo pripravila v varstvo grške monarhije.

Po poročilih nekaterih beograjskih listov se je zastopnik naše vlade v Atenah že v drugič zavzel za grško monarhijo ter celo grozil z vojsko, če bi jo odpravili. Vlada to sicer zanika, ne pove pa, kaj sta imela naš zunanji minister in rumunski poslanik zadnji čas tako važnega za posvetovati.

BOLGARSKE VOLITVE.

V nedeljo so se v Bolgariji vršile volitve v državni zbor ali sobranje. Vladne stranke, združene v takozvanem «demokratskem govoru» so si pridobile zmago z nezasišnim nasiljem. Še le zadnji teden je bilo dovoljeno tudi zemljoradnikom in komunistom, da nastopijo s svojo listo, shode teh dveh strank so pa do zob oboroženi komiti razganjali z bombami in drugim orožjem. Bolgarska vlada si je priskrbela svojo zmago tudi s tem, da je vse voditelje kmetov in delavcev izročila sodišču, vrgla v ječo, umorila po svojih komitih ali pa nagnala v pregnanstvo. Kakor se vidi na slučaju bivšega ministra Duparinova, hoče komitska strahovlada tudi one nasprotnike današnjega režima umoriti, ki so že itak obsojeni na večletno ječo. Duparinova, ki je imel velik ugled in vpliv med ljudstvom, so kratkomalo izvlekli iz vlaka in zunaj umorili. Volitve so se vršile v miru, večina zemljoradnikov in komunistov je ostala doma, ker je skoro vsakega volilca zalezoval po en policaj ali oborožen komit in na ta način praznuje krvavi režim svojo zmago z dobro dvetretjinsko večino vseh mandatov.

NEMCIJA

upa na dodelitev velikega mednarodnega posojila, to je na kredite, ki jih imajo dovoliti Amerika, Anglija in Holandska. Posojilo imajo izplačati velike svetovne banke. Posojilo je namenjeno za ustanovitev nove nemške emisijske banke, ki bi imela nalogo, končno veljavno rešiti vprašanje nemške zlate valute. Posojilo ima znašati 1400 milijonov zlatih mark. Amerika sama je pripravljena dovoliti 170 milijonov dolarjev, tedaj polovico posojilnega zneska. Zadevna posojilna pogodba je baje že pripravljena.

FRANCIJA OBOROŽUJE MALO ANTANTO.

Francija hoče dati vsem državam male antante večje posojilo, da bi imele še bolj podložne in pripravljene zaveznike in pa tudi da v prvi vrsti spravi v denar izdelke svoje topovske in orožne industrije. Sedaj opozicija proti sedanji francoski vladi to ostro obsoja ter imenuje vse skupaj vojno in velekapitalistično pusto-lovščino.

ANGLIJA PRED VOLITVAMI.

Na posebne uspehe upa angleška delavska stranka (Labour Party), ki ima v svojem proglašu podano tudi najboljšo rešitev iz težkega položaja v Evropi. Volilni proglas zahteva med drugim politiko mednarodne vzajemnosti, ki se naj uveljavi v razširjenem Društvu narodov, dalje zahteva sklicanje nove mednarodne konference, ki se je naj udeleži tudi Nemčija kot polnopraven član, dalje spremembo versajske mirovne pogodbe in vzpostavitev rednih mednarodnih odnošajev s sovjetsko Rusijo.

NASE PRIREDITVE.

Prireditve pri Sv. Jurju ob juž. žel. Prihodnjo nedeljo, dne 25. novembra ob 15. uri priredi tukajšnje bralno društvo lepo igro «Vžitkarji». Igrati se pridruži tudi koncert domačega pevskega zbora. Po igri je v dvorani Katoliškega doma tudi prosta zabava, licitacija itd. Čisti dobiček je namenjen za bralno društvo. Zato so pa prav vsi, domačini, bližnji in daljni sosedi prijateljski povabljeni. Na svidenje.

Dekliška zveza v Veržju priredi dne 2. decembra v čast Brezmadežne lepe akademijo s petjem, govori in deklamacijami ter z velepušno, krasno «Trojna pot» v prostorih Marijanišča. Vabimo k obilni udeležbi.

NAROČNINA «SLOV. GOSPODARJA» ZA L. 1924.

«Slovenski Gospodar» stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četrt leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravništvo «Slovenskega Gospodarja» v Mariboru.

Najboljše je, da se vsak poslužijo položnice, ker s tem prihrani sebi in nam pošne stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti in spremembe. Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. nam pišejo: Dne 7. novembra je umrl v Lipnici tukajšnji rojak č. g. Anton Muršec, bivši župnik v Spilju. Rojen je bil v Bišu dne 14. decembra 1845 kot zakonski sin kmetijskih posestnikov Jaboka Muršec in Gere roj. Gomilšak; v mašnika je bil povsvečen v Gradcu dne 31. julija 1870, župnik v Spilju pa je bil od leta 1885 do leta 1915, ko je šel v pokoj in se preselil v Lipnico. Zadnji čas se ga je lotila kostna sušica, tako, da so mu morali vkljub visoki starosti odrezati eno nogo. Bil je daleč znan po svoji ljubeznivosti in gostoljubnosti; radi so ga zato obiskovali številni prijatelji iz slovenskega dela Štajerske, zlasti iz Maribora, ki so radi nemški Spielfeld šaljivo imenovali Igpopolje. Zdal so že pokojni vsi ti spiljski prijatelji, za njimi je šel še gospod Muršec. — Lavantinska častna kanonika sta postala gg. Jožef Cerjak, dekan in mestni župnik v Slov. Bistrici ter Martin Meško, zlatomašnik in župnik na Kapli pri Radencih. Konzistorijalnim svetovalcem je imenovan gospod dr. Fr. Kovačič v Mariboru, duhovnim svetovalcem pa gg. župniki, ozir. dekani: Karol Kumer na Prihovi, Jože Janžekovič pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Martin Medved v Braslovčah, dr. Valentin Mörtl v Marenbergu, Anton Novak v Gornjem Gradu in Anton Stergar v Mariboru.

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani je zopet predmet ostrega prepira. Pucljevi samostojneži bi se radi polastili družbenega imetja, koje znaša več milijonov dinarjev. Da bi mogli po svoje gospodariti, so odstavili kar na Pucljevo komando I. podpredsednika gospoda Jarca, koji je po Pirčevi smrti vodil družbo. Dasirovno ima Štajerska polovico odbornikov v družbinem vodstvu. Štajerjev niso povabili k seji. Odlične naše može: Brenčiča, Zupaniča, Košarja, Steblovnika, Vrečka ne smatrajo vredne, da bi jih povabili. Kar sami so samostojni odborniki odločili občni zbor na 16. december, ker upajo dobiti toliko glasov, da bi pri volitvi predsedstva zmagali. Nadalje silijo samostojneži v vodstvo radi tega, ker bo družba morala za samostojno Pirčevo lumparijo pri galici plačati nad 4 milijone kron kazni. Samostojnežem smrdi, da bi naši ljudje zvedeli za podrobnosti te lumparije, Kmetijskim podružnicam na Štajerskem javimo, da dolder v vodstvo družbe ne pridejo redne razmere, ne pošiljajo družbi nobenega denarja. Kedaj bo občni zbor, bomo v «Gospodarju» pravočasno objavili.

Slovenska krščansko-socialna zveza v Mariboru vabi na občni zbor, ki se vrši dne 6. decembra t. l. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani v Lekarniški ulici 6. Občni zbor je velikanskega pomena, ker gre za spremembo pravil in za popolno reorganizacijo SKSZ (sprememba v Prosvetno zvezo). Nova pravila se bodo posnela po vzorcu, ki ga imate v zadnjem »Vestniku« SKSZ. Vsako društvo naj pošlje po enega delegata ki naj prinese s seboj pooblastilo, v katerem ga izobraževalno društvo pooblašča za delegata za občni zbor SKSZ.

Mladenke severnega dela lavantinske škofije, Prekmurja in Koroške pridejo dne 25. t. m. v obilnem številu na ženski tečaj v Mariboru. Ob 8. uri sv. maša, ob 9. uri tečaj v dvorani v Lekarniški ulici 6. Tečaj bo vodila Ang. Piskernik, slavna govornica in organizatorica slovenskega ženstva. Mladenke, nobena naj ne ostane doma! Železnika zveza ugodna!

Mariborske novice. Številke govoriijo. Zadnji »Gospodar« od dne 15. t. m. beleži, da se dobi za 100 čehoslovanskih kron 253—254 dinarjev. Prva Hrvatska štedionica je plačala za 100 čK 225 dinarjev, Ljubljanska Kreditna banka 235 dinarjev, samo naša Zadruga Gospodarska banka je dala 250 dinarjev. Številke govoriijo. — Dne 16. t. m. je umrla v Mariboru pri svoji hčeri po hudem trpljenju, blaga mati, pobožna žena in gospa Ana Zupanc. Stara je bila 85 let in dobro znana tudi v Celju. Bog jej daj večni mir in pokoj! — Organizacija mariborskih invalidov sklicuje za dne 9. decembra v prostorih hotela »Kosovo« izvanredni občni zbor. V organizaciji so se pojavili v vodstvu spori in prepiri radi voditelja, ki je upeljal nekako strahovlado. Iz organizacije je izstopilo več odbornikov in ti bi radi celo zadevo razčistili na izvanrednem občnem zboru.

Goljufivi delavski «prijatelji». Iz Ceršaka pri St. Ilju nam piše priprost delavec: K nam v Ceršak lazita vsakih 14 dni neka gospoda, farbat nas delavce. Eden teh gospodov se piše Spindler, a drugi Kaučič. Prvi je debeluhar in se zelo študirano drži, druga pa je podoben človeku, ki ga davi griza in lomi krč. Ta dva in poprej še eden drugi s cvikerji, so nas delavce v cirberški fabriki s silo vpisali v neko organizacijo, ki se imenuje «Unija». Ker sem že mnogo po svetu skusil, sem se zanimal, kakšne farbe je ta organizacija. V nedeljo, dne 11. novembra sem v St. Ilju naletel na tovariša, s katerim sva služila skupaj pri vojaki. On je sedaj rudar v Velenju. Obiskal je svojega tukajšnjega sorodnika. V gostilni pri Vajski sva prišla v razgovoru tudi na delavsko organizacijo. Vprašal sem ga o «Uniji». Tovarish mi pravi: «Kaj, v taki organizaciji ste vpisani? To je družba, ki so jo osnovali demokrati dr. Zerjav, dr. Kramer, dr. Kukovec in Spindler. Ali ne poznaš teh ljudi? To so tisti, ki so nas Slovence leta 1921, ko se je sklepala ustava, prodali Srbom. Demokrati ali liberalci nočejo, da bi Slovenci bili samostojni gospodarji in zagledelj nas Pašičevi Srbi sedaj tako odirajo z davki in povzročajo draginjo. Pa še več! Demokrati so v Beogradu skupno s srbskimi radikali sklenili postaviti, po kateri lahko delavce zapirajo in odirajo, kakor hočejo. To postavijo imenujejo: Zakon o zaščiti države. Za vsako malo ostro besedo vlaknejo delavca v luknjo. Ali ti ni znano, da so ravno ti demokrati, ki sedaj vas lovijo v